

Informatienota

Zaaknummer	:	1344769/1650433
Datum raadsvergadering	:	29 oktober 2024
Registratienummer	:	GZDGWB/1344769
Informatienummer	:	IN094
Portefeuillehouder	:	wethouder Jan de Geus
Bijlage(n)	:	
Onderwerp	:	Arrangement opvang in het kader van de Spreidingswet.

Onderwerp

Arrangement opvang dat in het kader van de Spreidingswet wordt aangeboden aan de provincie.

Kennisnemen van

Het besluit van het college om de Provincie mede te delen dat het college van de gemeente West Betuwe in het kader van de Spreidingswet de opgave van 331 opvangplekken gevonden heeft voor asielopvang en voor alleenstaande minderjarige vluchtelingen.

Inleiding

Eerder heeft het college uitgesproken terughoudend om te gaan met de uitvoering van de Spreidingswet en geen onomkeerbare beslissingen te nemen.

In het coalitieakkoord West Betuwe 2022-2026 is opgenomen: *"We voldoen aan de taakstelling huisvesting statushouders vanuit het Rijk. Bij de opvang van vluchtelingen is kleinschaligheid het uitgangspunt, dus verspreid over de kernen."* Dit is ook vertaald naar het CUP (7.6). Het college wil dat het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (hierna: COA) zelf alle locaties organiseert en beheert.

Locaties kleiner dan honderd bedden moeten vanwege het kleinschalige karakter door onszelf als gemeente worden geëxploiteerd. Het COA exploiteert wel zelf kleinere locaties voor alleenstaande minderjarige vluchtelingen (amv). Het COA geeft hierbij aan dat het voor amv opvanglocaties een grootte van minimaal 50 en maximaal 80 hanteert. Uitzondering hierop is de groep 12-14-jarigen waarvoor het COA op zoek is naar locaties voor 12 minderjarigen. Door de kleinere locaties aan te wijzen als amv-opvang zorgen we ervoor dat we de opvang en begeleiding niet zelf hoeven te organiseren. De opvang en begeleiding van alleenstaande minderjarige vluchtelingen gebeurt door een externe partij, namelijk het Nidos.

Daarom zet het college in op kleinschalige opvanglocaties voor amv en relatief bescheiden locaties voor asielopvang. Bij dit arrangement zorgt het COA voor begeleiding, beheer, huisartsenzorg en beveiliging. De locaties liggen verspreid over de gemeente. Met dit arrangement is het mogelijk om de opvang bescheiden in omvang en verspreid over de gemeente te laten plaatsvinden en worden de voorzieningen zo min mogelijk belast.

Op 24 oktober 2023 informeerde het college uw raad over de ontwikkelingen binnen het programma Nieuwkomers (2023/IN084). Hierbij zijn door het college enkele uitgangspunten voorgesteld, waaronder kleinschaligheid van opvang, dat wij ons houden aan de wettelijke taakstelling of verplichting, het zorgen voor spreiding binnen de gemeente, het uitvoeren van de opvang samen met de samenleving, het uitvoeren van de aanpak binnen de bestaande budgetten en vergoedingen en het samenwerken met regiogemeenten in het kader van de invulling van de taakstelling en mogelijke uitwisseling met deze gemeenten. Over deze uitgangspunten heeft u zich op 10 oktober 2023 in een kaderstellende oordeelsvormende raad uitgesproken.

Op 1 februari 2024 trad de Spreidingswet in werking. Voor West Betuwe betekent dit dat er 331 asielzoekers, van wie 28 alleenstaande minderjarige vluchtelingen (hierna te noemen amv) opgevangen moeten worden.

Op 27 februari 2024 informeerde het college uw raad via een raadsinformatienota (2024/IN014) over de implementatie van de Spreidingswet in West Betuwe en de gevolgen hiervan. Deze bestaat uit het houden van locatieonderzoek voor mogelijke asielopvangvoorzieningen en het participatie- en communicatietraject met inwoners, te weten het houden van een enquête en van dialoogsessies. Hierover heeft een kaderstellende oordeelsvorming plaatsgevonden op 5 maart 2024.

Op 28 mei 2024 informeerde het college uw raad over de ontwikkelingen rondom de Spreidingswet in het kader van het gepresenteerde Hoofdlijnenakkoord van de landelijke formerende partijen. In de raadsinformatienota (2024/IN062) is aangegeven dat, hoewel de formerende partijen (inmiddels regering) voornemens zijn om de Spreidingswet in te trekken, de Spreidingswet nog van kracht is. Daarom zijn gemeenten verplicht om zich te houden aan de Spreidingswet. Wel heeft het college bepaald dat er terughoudend wordt omgegaan met de Spreidingswet en er in dit kader geen onomkeerbare stappen worden gezet.

Op 24 juni 2024 informeerde het college uw raad over de uitkomsten van de dialoogsessies met de inwoners en het vervolgetraject (2024/IN076). Uit de enquête is gebleken dat er een voorkeur is voor kleinschalige locaties. Uit de dialoogsessies kwam ook naar voren dat inwoners het belangrijk vinden dat de nabijheid van basisvoorzieningen randvoorwaarden zijn voor de locaties.

Zowel vanuit de uitgangspunten zoals omschreven in de RIN van oktober 2023 (2023/IN084) als vanuit het participatietraject, bestaat er een voorkeur voor kleinschalige opvang.

In het kader hiervan is gezocht naar mogelijke opvanglocaties. Hierin zijn naast harde knock-out criteria de resultaten van de dialoog met inwoners (enquête en dialoogsessies), eisen van het COA en wet- en regelgeving toegevoegd.

Locatieonderzoek

We hebben Arcadis opdracht gegeven om te kijken naar gemeentelijke eigendommen en percelen die getoetst zijn aan de volgende criteria:

- Kerngegevens (grootte perceel of gebouw, eigendom en type locatie),

- Bedrijfsvoering (ligging tov voorzieningen, kavelvorm),
- Stedenbouwkundige inpassing (bestemmingsplan, ontwikkelvisie) en
- Haalbaarheidsaspecten (beschikbaarheid, energieaansluiting mogelijk).

Op basis van de onderzoeksresultaten heeft het college in augustus 2024 enkele keren gesproken over mogelijke opvanglocaties en de spreiding hiervan. Hier zijn uiteindelijk de locaties uitgekomen die het meest geschikt geacht worden. Deze locaties worden op dit moment door het COA getoetst.

Recente ontwikkelingen

Het kabinet heeft op 13 september 2024 het Regeerprogramma gepresenteerd. In hoofdstuk 2 van het Regeerprogramma is het hoofdstuk “grip op asiel” opgenomen. In dit hoofdstuk staat onder andere dat het kabinet start met een traject voor een tijdelijke asielcrisiswet. Met deze wet wil het kabinet de Spreidingswet intrekken. De verwachting is dat een dergelijke wet pas over twee jaar in werking kan treden. Dit betekent dat de verplichtingen vanuit de huidige Spreidingswet onverkort van kracht blijven en gemeenten gehouden zijn om opvanglocaties beschikbaar te stellen. De ontwikkelingen in Den Haag en de inspanningen van de Vereniging Nederlandse Gemeenten volgen wij op de voet en indien daartoe aanleiding bestaat wordt uw raad actief hierover geïnformeerd.

Vervolgtraject

Onze gemeente geeft vóór 1 oktober 2024 uitsluitsel aan de sub-regionale regietafel en vervolgens aan de provincie hoe wij uitvoering gaan geven aan de Spreidingswet, namelijk dat wij locaties voor asiel hebben gevonden onder voorbehoud van het doorgaan van de Spreidingswet, de goedkeuring van het COA met betrekking tot de haalbaarheid van locaties, en de financiering vanuit het Rijk.

Op 1 oktober biedt de sub-regionale regietafel de gemeentelijke aanwijzingsbesluiten aan de provinciale regietafel (hierna te noemen PRT).

Voor 11 oktober 2024 geeft het COA uitsluitsel over de haalbaarheid van de aangeboden locaties.

Op 15 oktober 2024 neemt het college een voorgenomen besluit over de locaties.

In de periode tussen 16 oktober en 28 oktober vindt communicatie plaats over de specifieke locaties en worden omwonenden uitgenodigd voor een informatiebijeenkomst.

Op 29 oktober 2024 kan de gemeenteraad wensen en bedenkingen uiten over de locaties.

De uitkomsten van deze wensen- en bedenkingenprocedure weegt het college vervolgens mee in een definitief besluit op 30 oktober 2024. Het definitieve besluit wordt kenbaar aan de gemeenteraad en de provincie. Het besluit wordt gecommuniceerd via de gebruikelijke kanalen.

Op 1 november 2024 brengt de commissaris van de Koning verslag uit aan de minister van Asiel en Migratie. Dit verslag vormt het uitgangspunt voor de minister bij het nemen van de verdeelbesluiten van hetzelfde kalenderjaar.

De minister neemt, aan de hand van de provinciale plannen vóór 1 januari 2025 een verdeelbesluit. In het verdeelbesluit worden voor de duur van twee jaren de minimale aantallen opvangplaatsen per provincie verdeeld over de verschillende gemeenten. Vervolgens hebben gemeenten en het COA de tijd tot 1 juli 2025 om de locatie gereed te maken voor de opvang.

Naast het creëren van opvang is het ook belangrijk dat asielzoekers gaan meedoen en alvast beginnen met voorinburgering. We trekken hierin samen met het COA op en zoeken de samenwerking met de buurgemeenten Culemborg en Buren. Op deze manier komen we tot een geharmoniseerd aanbod aan zorg, werk, taallessen etc zodat asielzoekers vanaf dag één meedoen.

Samenvatting

Het college heeft locaties gevonden voor asielopvang en alleenstaande minderjarige vluchtelingen. Hierbij is rekening gehouden met de uitkomsten van de enquête over asielopvang en dialoogsessie met inwoners, het locatieonderzoek, de eisen van het COA en de huidige wet- en regelgeving. Met dit arrangement voldoet de gemeente West Betuwe aan de opgave om 331 opvangplekken te realiseren. De locaties zijn op dit moment in onderzoek bij het COA. Rond 11 oktober geeft het COA duidelijkheid over de haalbaarheid van de locaties. Hiermee wordt er geen onomkeerbare stap gezet aangezien het college nog een definitief besluit moet nemen en de minister een verdeelbesluit.

Consequenties

In de gemeente West Betuwe zullen, wanneer de Spreidingswet dan nog van kracht is, per 1 juli 2025 opvanglocaties voor asielzoekers geëxploiteerd worden.

Financiën

Omdat het COA en het Nidos de opvanglocaties exploiteert zijn er geen kosten verbonden aan het openen en beheren van de opvanglocaties. Wel zijn er ambtelijke inzet en kosten verbonden aan communicatie beleidsvoorbereiding. Het rijk heeft hiervoor een vergoeding in het vooruitzicht gesteld. De hoogte van de vergoeding is op dit moment nog niet bekend voor onze gemeente. Bij het definitieve voorstel voor het aanwijzen van de locaties worden de financiële consequenties in beeld gebracht.

Suggestie ter afhandeling

Voor kennisgeving aannemen

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

Philip Bosman

Servaas Stoop